

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

**ÁRBEVIROLAŠ DUOJI
BAJÁSDOALLAN JA
EALÁSKAHTTIN**

15 oahppočuoggá

Duodje- ja hábmenbachelora duodjefágalaš vuoddoahppu

1. OAHPPOOVTTADAGA NAMMA

Sámegiella: Árbevirolaš duoji bajásdoallan ja ealáskahttin

Dárogiella: Tradisjonell duodji og dens kontinuitet og revitalisering

Eaŋgalasgiella: Traditional Duodji, Continuity and Revitalization

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

- **OAHPPOVTTADAGA KODA:** DUO 104
- **VIIDODAT:** 15 oahppočuoggá
- **OAHPU LÁGIDEAPMI:** Sámi allaskuvllas ja neahta bokte

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Oahppu lea geatnegahtton duodjefágalaš vuodđooahppu Duodje- ja hábmenbacheloras. Dat sáhtá leat maidái doarjjafágan dahje válljenfágan eará bachelorprográmmain dahje eará oahpuin..

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Dábálaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii. Sisabeassanvuodđu sáhtá leat juogo oppalaš lohkan gelbbolašvuotta (čáđahan joatkkaskuvlla/logahaga/gymnása) dahje reálagelbbolašvuotta. Dasa lassin gáibiduvvo sámegielmáhttu.

Sámegiela gáibádusa sáhtá deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegiella 1. dahje 2. giellan, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sámegiela vierrogiellan ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sáhtá maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuotta man dási gelbbolašvuotta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

Ohcci gii ii leat Duodje- ja hábmenbachelora prográmmastudeanta galgá sáddet sisa 8-10 gova iežas dujiin duodje- dahje dáidda- ja hábmenfágalaš gelbbolašvuoda duodaštussan. Jus ohccis lea fágabreava duojs, duodjeoahput duodjeskuvllas dahje eará vástideaddji duodjeoahppu, de sáhtá sáddet sisa fágabreava dadje oahppoduodaštusa, ja oažžut dan dohkkehuvvot duodje- dahje dáidda- ja hábmenfágalaš gelbbolašvuoda duodaštussan.

5. OAHPAHUSGIELLA

Oahpahusgiellan lea dábálaččat davvisámegiella. Oahpahus sáhtá leat maidái eará sámegielaide, skandinávlaš dahje eaŋgalsgillii. Eará gielaid oahpahus sáhtá dulkojuvvo

dárbbu mielde. Eará sámegeilat studeanttaide láchčo dilli nu ahte sii sáhttet čállit bargguid iežaset sámegeilli.

6. SISDOALLU

Oahpus vuojuđuuvvat dasa, mo plánet, duddjot ja gaskkustit duoji. Oahppu fállá praktihkalaš ja teorehtalaš dieđu, mainna studeanta čiekŋuda ja viiddida iežas duodječehppodaga ja áddejumi. Oahpus ávkkástallat čuolmmaidčoavdinmetodaiguin, mat fáallet studentii reaidduid plánemii, hábmemii ja duddjomii. Oahpus čiekŋuda duodjeárbevirrui ja dan bajásdoallamii ja ealáskahttimii.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Dieđut ja gálggat:

Oahpu maŋŋá kandidáhtta

- dovdá čuolmmačoavdinmetodaid
- máhtá árvoštallat ja ákkastallat bargovugiid ja ávnnaválljemiid
- máhtá ságastallat teorehtalaččat gažaldagain, mat gusket duodjeárbevieruid bajásdoallama ja ealáskahttima
- dovdá duoji mearkkašumi kultuvrralaš suvdilisvuodas
- máhtá ovdanbuktit iežas duodjehtanuššama dujiid ja loggagirjji/portofolio dahje eará gaskkustanvuogi bokte
- máhtá plánet ja duddjot árbevirolaš dujiid

Gealbbut:

Oahpu maŋŋá kandidáhtta

- dovdá relevánta fágalaš čuolmmaid
- máhtá plánet ja čađahit bargguid ja prošeavttaid
- máhtá ságastallat fágabirrasis, ja nu leat mielde ovddideamen buriid fágalaš čovdosiid
- máhtá gaskkustit fágalaš čuolmmaid ja bohtosiid sihke čálalaččat, njálmmálaččat ja eará relevánta ovdanbuktinvugiiguin
- máhtá geavahit digitála ovdanbuktin reaidduid oassin iežas ovdanbuktimis

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Duddjonbargobájit, logaldallamat, joavkobarggut, hárjehusat, oahppanportofolio, bagadallamat ja seminárat.

Oahpus lea bealli lágiduvvon oassi (duddjon, logaldallamat, bagadallamat, bargobájit, seminárat, jna.) ja bealli iešheanálaš bargan (duddjon, lohkan, bargobihtáid čoavdin, reflekterema čállin jna.).

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Studeanta galgá leat oassálastán unnimustá 75 % lágiduvvon oahpus. Studeanta galgá ráhkadit oahppanportofolio oahpu áigge. Studeanta galgá čadahan 2 duddjonbarggu bargobihtáid vuodul. Barggut galget leat dohkkehuvvon ja studeanta galgá leat oassálastán čájáhusas ovdalgo beassá eksámenii. Oahppokoordináhtor mearrida, beasságo studeanta eksámenii.

10. EKSÁMEN

Árvvoštallan lea guovtti oasis:

1. Oahppanportofolio árvvoštallan. Deaddu lea 80 % loahpalaš árvosánis.
2. Njálmmálaš eksámen čájáhusa oktavuodas. Deaddu lea 20 % loahpalaš árvosánis.

Árvosánit addojuvvojit ECTS vuogádaga mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja E lea vuolemus ceavzinárvosátni. F árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla loahpalaš árvvoštallan- ja eksámennjuolggadusaide

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

Ii leat.

12. KVALITEHTASIIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasiihkkarastinvuogádahkii, ja makkár vejolašvuodát/geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraportta vuodul.

13. LOHKANMEARRI

Lohkanmearri lea sullii 200 siiddu, mas leat mearriduvvon vuodđoteavsttat ja fágaoahpaheaddji árvalusat.

Guttorm, Gunvor: Duodji, árbediehtu ja oapmi. John Trygve Solbakk (doaim.):

Árbevirolaš máhttu ja dahkkivuoigatvuohta, S 61-95. (13. siiddu)

Idivuoma, Inga Elisa Páve 2017: Leavdnjavuona identitehta duddjon. Mearrasámi gávtti ealáskahttima guorahallan. Guovdageaidnu: Sámi allaskuvla. S. 15, 26–27 3 s.

Nugraha, Adhi (2012). Transforming Tradition. A Method for Maintaining Tradition in a Craft and Design Context. Helsinki: Aalto University. (40-64, 99-125; 50 s).

- Somby, Seija Risten (2003). Beaiveniedda duodji – Duodjeárbevieru kultuvrralaš mearkkašumit ja enkulturašuvdna golmma sohkaoluolva áigge Gáregasnjárgga ja Kárášjoga guovllus 1900-logus. Pro gradu-tutkielma. Oulu universitehta. (42-46; 5 s)
- Thorpe, Ann 2000: Design för hållbar utveckling: ekologi, ekonomi, kultur. Stockholm: Raster. S. 6–71 (65 s).
- Vars, Laila Susanne 2008: Manin galggašii ja mainna lágiin sáhtašii gáhttet sámiiid árbevirolaš máhtu? - John Trygve Solbakk (doaim.): Árbevirolaš máhttu ja dahkkivoigatvuohta. S. 123-167 (20 s)